

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

**Civilna iniciativa za varovanje okolja
in zdravja občanov Slovenj Gradec
Celjska cesta 22
2380 Slovenj Gradec**

Številka: 354-293/2019/7

Datum: 11. 7. 2019

- Zadeva:** Peticija za takojšnjo prepoved uporabe kemikalij oz. vseh vrst pesticidov pri hmeljarski dejavnosti na območju MO Slovenj Gradec – dopis Civilne iniciative za varovanje okolja in zdravja občanov – mnenje ministrstva
- Zveza:** Kabineta predsednika vlade – odstop zadeve v pristojno reševanje (št. 330-3/2019-2 z dne 24. 6. 2019)

Spoštovani,

Kabinet predsednika vlade nam je dne 24. 6. 2019 odstopil v pristojno reševanje gradivo, in sicer: *Peticijo za takojšno prepoved uporabe kemikalij, oz. vseh vrst pesticidov, pri hmeljarski dejavnosti na območju MO Slovenj Gradec, s Prilogo.*

Na Ministrstvu za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) smo v okviru pristojnosti gradivo proučili in podajamo naslednje mnenje k navedbam iz posredovane Peticije:

- I. Prostorski red Slovenije

Ministrstvo pripravlja spremembe na področju urejanja prostora in prostorskega načrtovanja tudi v zvezi z načrtovanjem ločitvenih zelenih pasov med poselitvenimi območji/naselji in kmetijskimi zemljišči, ki so namenjena intenzivni kmetijski pridelavi.

Odmike/zelene pasove bo potrebno kot ločevalne pasove v prostorskih izvedbenih aktih občin načrtovati zaradi varovanja zdravja ljudi ter ohranjanja ustreznih bivalnih razmer v naseljih, občine pa to lahko storijo že sedaj, v okviru svojih pristojnosti prostorskega načrtovanja in priprave občinskih prostorskih načrtov.

V okviru priprave podrobnejših pravil DPR in osnutka SPRS, je z vidika ohranjanja zdravja v poselitvenih območjih/ naseljih, ki mejijo na območja kmetijskih zemljišč, na katerih se izvaja intenzivna kmetijska proizvodnja ter uporabljajo FFS sredstva, potrebno na teh zemljiščih načrtovati in vzpostavljati zelene varovalne pasove med naselji in intenzivnimi kmetijskimi območji. V teh zelenih varovalnih/ varstvenih/ ločitvenih pasovih se dopušča manj intenzivna, sonaravna, ekološka kmetijska pridelava, brez uporabe FFS sredstev. V kolikor smeri vetra potekajo neposredno proti naselju, bo potrebno zagotoviti učinkovit ločitveni zeleni pas tudi z zasaditvijo dreves v primerni širini. Njegovo velikost oziroma razdaljo se načrtuje na podlagi ustreznih strokovnih podlag in analizi ustvarjenih in naravnih lastnosti prostora, (lastnostih

obstoječega reliefa, terena, jakosti in smeri vetra). Seveda je predhodno potrebno izdelati tudi strokovne podlage o ustvarjenih in naravnih lastnostih prostora, o smereh in jakosti vetra ter ovrednotiti topografske značilnosti terena, bližino naselij in podobno.

Ministrstvo je posredovalo Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) tudi pobudo za spremembo Pravilnika o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14 in 28/18 glede povečanja razdalj varstvenih pasov, ki so določeni v četrtem odstavku 7. člena. Naj poudarimo, da se ves čas trudimo, da se za uresničevanje ciljev urejanja prostora v okviru državne organiziranosti zagotovi sodelovanje in usklajevanje med resorji in interesnimi področji.

V okviru priprave strateških aktov na državni ravni, ki so v teku, zlasti Strategije prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) in pravil Državnega prostorskega reda (DPR) so zeleni pasovi opredeljeni v povezavi s prioritetami za doseganje ciljev, ki se nanašajo na izboljšanje vitalnosti in privlačnosti podeželja, zelene infrastrukture ter drugih prostorskih instrumentov. Osnutek SPRS med drugim v prioriteti 8 za doseganje cilja 3, ki se nanaša na izboljšanje vitalnosti in privlačnosti podeželja določa, da je potrebno zmanjšati negativne vplive kmetijske dejavnosti na bivalne kvalitete v naseljih. Koncept prostorskega razvoja Slovenije določa, da se z zeleno infrastrukturo (ZI) na državni, regionalni in lokalni ravni, katere del so tudi ločitveni in zeleni varstveni pasovi, zagotavlja tudi družbeno funkcijo, saj je vloga ZI pri zagotavljanju kakovosti življenja, zdravja prebivalstva, privlačnega, prepoznavnega in odpornega prostora zelo pomembna.

Priprava DPR prav tako aktivno poteka. Njegov sprejem ni predviden v enem koraku, saj je predvideno, da se bo njegova vsebina postopno dograjevala. Zanj je bilo in bo namreč treba izdelati številne strokovne podlage ter pravila medresorsko uskladiti. Izdelan je bil predlog priročnika za načrtovanje zelenih površin, v katerem so poleg posameznih tipov zelenih površin določena tudi pravila, v katerih primerih je potrebno zaradi varovanja zdravja ljudi ter ohranjanja ustreznih bivalnih razmer v naseljih, zelene površine (kot ločevalne pasove) načrtovati v prostorskih aktih.

- E. vplivi in posledice na okolje in občane: (polipropilenska vrvica v hmeljevini)

Polipropilenske vrvice **niso nevaren odpadek**. Posledično tudi odpadna hmeljevina z ostanki polipropilenskih vrvic **ni nevaren odpadek, treba pa je z njo ravnati skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki**.

Ministrstvo je s strani civilne iniciative CIVOZ dne 30. 1. 2019 prejelo dopis v zvezi s problematiko hmeljišč v Mislinjski dolini. V dopisu je bilo navedeno več vsebin, od katerih je v pristojnosti ministrstva le odlaganje odpadne hmeljevine z zmletimi polipropilenskimi vrvicami. Na ta del je ministrstvo tudi podalo odgovor, kjer je bilo med drugim zapisano, da je »v naravnem okolju prav tako prepovedano odstranjevanje odpadke z uporabo ognja, izjeme pa so zajete v določilih Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14) v delu, ki se nanaša na kurjenje ali požiganje naravnih nenevarnih materialov, ki nastajajo v kmetijstvu ali gozdarstvu in se uporabljajo pri kmetovanju ali v gozdarstvu. Med te (naravne nenevarne) materiale pa vsekakor ne sodijo zmlete polipropilenske vrvice. Posledično tudi **odpadne hmeljevine med katero so pomešane zmlete polipropilenske vrvice ne moremo več šteti za naravni nenevarni material, ki nastaja v kmetijstvu in se uporablja pri kmetovanju in jo kot tako ni dovoljeno požigati na hmeljiščih.**«

Odpadna hmeljevina z zmletimi polipropilenskih vrvicami je odpadki, s katerim je treba ravnati skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki. Uredba o odpadkih prepoveduje puščanje odpadkov v okolju, njihovo odmetavanje in nenadzorovano ravnanje z odpadki. Nadzor nad to prepovedjo na kmetijskih zemljiščih pa poleg inšpektorjev, pristojnih za okolje, opravljajo tudi inšpektorji, pristojni za kmetijstvo.

Izvorni povzročitelj odpadkov ali drug imetnik odpadkov **mora** skladno s 24. členom uredbe zagotoviti njihovo obdelavo, tako da jih obdela sam ali odda zbiralcu odpadkov oziroma izvajalcu obdelave.

Seveda lahko **obdelavo** (velja tudi za obdelavo lastnih odpadkov) **izvaja le oseba, ki ima okoljevarstveno dovoljenje za predelavo ali odstranjevanje odpadkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.**

Glede inšpekcijskega nadzora dodajamo, da je Inšpekcija za okolje in naravo (ION), ki deluje v okviru IRSOP, zaradi ugotovljenih kršitev Uredbe od odpadkih izdala tudi odločbo za odstranitev odpadka, sestavljenega iz mešanice odpadnih hmeljnih vitic (klas številka odpadka 020103 - odpadna rastlinska tkiva) in polipropilenske vrvice (klasifikacijska številka odpadka 020104 – odpadna plastika) z zemljišč, kar je potrdil tudi II. stopenjski organ. Zaradi odložitve odpadkov - mešanice odpadnih hmeljnih vitic in polipropilenske vrvice je bil uveden tudi prekrškovni postopek in izdana prekrškovna odločba.

Na splošno pa se glede proizvodnje hmelja ugotavlja, da je vsaj v Savinjski dolini največji problem velika uporaba fitofarmaceutskih sredstev, ker je hmelj precej okužen z različnimi kužnimi boleznimi. Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin izdaja tudi odločbe za uničenje okuženih rastlin (skladno z *Načrtom takojšnjih ukrepov za izkoreninjenje viroidnih zakrnelosti hmelja v Republiki Sloveniji – junij 2019*). PP in PE vrvice pa poskušajo nadomestiti z razgradljivimi materiali in z novimi načini obdelave hmeljskega odpada po koncu sezone, s tem pa se aktivno ukvarja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) ter njihovi svetovalni službi dajemo pobudo, da pridelovalce hmelja opozarjajo, da morajo z odpadki ravnati v skladu s predpisi.

S spoštovanjem,

Marko Maver
Državni sekretar

Vročiti:

- civoz.varovanjeokolja@gmail.com,
karner.matevz@gmail.com

V vednost:

- Kabinet predsednika Vlade, gp.kpv@gov.si
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo
in prehrano, gp.mkgp@gov.si
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, kgzs@kgzs.si
- Mestna občina Slovenj Gradec, tilen.klugler@slovenjgradec.si

